

PATVIRTINTA

VšĮ Respublikinės Vilniaus universitetinės ligoninės
direktorius 2021 m. *gegyvūei. Naš*sakymu Nr. *V-14-96*

VšĮ Respublikinės Vilniaus universitetinės ligoninės SLAUGOS PROTOKOLAS	
SP-4:2021 VENINIO KRAUJO ĖMINIŲ PAĖMIMAS VAKUUMINE SISTEMA	
PASKIRTIS IR TAIKYMO SRITIS	<ol style="list-style-type: none">1. Protokolu vadovaujasi visų ligoninės skyrių bendrosios praktikos slaugytojai;2. Procedūrą skiria gydytojas, atlieka bendrosios praktikos slaugytojas.
SANTRUMPOS IR SAVOKOS	<ol style="list-style-type: none">3. Antiseptika – laikinųjų odos mikroorganizmų sunaikinimas ir nuolatinių mikroorganizmų skaičiaus sumažinimas ant odos, gleivinės ir kitų audinių;4. Ėminys– tiriamosios visumos dalies, paimtos tirti arba bandyti, apibendrinamasis pavadinimas;5. Ėminių talpyklos – <i>in vitro</i> diagnostikos medicinos priemonės – vakuuminiai arba nevakuuminiai prietaisai, specialiai gamintojų numatyti ėminiams, paimtiems iš žmogaus kūno <i>in vitro</i> diagnostikos tyrimo tikslams, laikyti ir konservuoti;6. Medicininės atliekos – žmonių sveikatos priežiūros (gydymo, diagnostikos, rehabilitacijos, slaugos, ligų prevencijos, teismo medicinos ekspertizės) ir su ja susijusių mokslinių tyrimų atliekos;7. Rankų plovimas - teršalų ir laikinųjų odos mikroorganizmų pašalinimas nuo rankų vandeniu ir muilu.
NUORODOS	<ol style="list-style-type: none">8. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2016-11-08 įsakymas Nr. V-1234 „Dėl slaugos protokolų rengimo reikalavimų tvarkos aprašo patvirtinimo“;9. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 8 d. įsakymas Nr. V-591 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 28:2019 „Bendrosios praktikos slaugytojas“ patvirtinimo“;10. Viešosios įstaigos Respublikinės Vilniaus universitetinės ligoninės direktoriaus 2018 m. kovo 2 d. įsakymas Nr. V-59 „Dėl aplinkos (patalpų, daiktų, įrenginių) paviršių valymo, dezinfekcijos tvarkos patvirtinimo“;11. Viešosios įstaigos Respublikinės Vilniaus universitetinės ligoninės direktoriaus 2019 m. vasario 20 d. įsakymas Nr. V-36 „Dėl rankų higienos tvarkos ir rekomendacijų patvirtinimo“;12. Viešosios įstaigos Respublikinės Vilniaus universitetinės ligoninės direktoriaus 2018 m. vasario 6 d. įsakymas Nr. V-35 „Dėl Viešosios įstaigos Respublikinės Vilniaus universitetinės ligoninės medicininių atliekų tvarkymo tvarkos aprašo ir infekuotų atliekų kenksmingumo pašalinimo tvarkos aprašo tvirtinimo“.
13. VEIKSMŲ EIGOS APRAŠYMAS:	
REIKALINGOS PRIEMONĖS	<ol style="list-style-type: none">14. Vienkartinės nesterilios medicininės pirštinės;15. Vakuuminė kraujo ėmimo sistema: adata, laikiklis, mėgintuvėliai. Priemonės turi būti tarpusavyje suderinamos;16. Stovas mėgintuvėliams;17. Sterilūs tvarstukai;18. Pleistras / tvarstis;19. Pagalvėlė rankos pozicionavimui;

	<p>20. Timpa;</p> <p>21. Talpa panaudotų procedūros metu priemonių surinkimui ir aštrių infekuotų atliekų surinkimo konteineris;</p> <p>22. Preparatas, skirtas odos dezinfekcijai.</p>
<p>PACIENTO INFORMAVIMAS IR PARUOŠIMAS</p>	<p>23. Bendrosios praktikos slaugytojas identifikuoja pacientą;</p> <p>24. Bendrosios praktikos slaugytojas sutikrina gydytojo paskyrimus;</p> <p>25. Bendrosios praktikos slaugytojas patikrina ar yra paciento (paciento atstovo) valios pareiškimas. Jei pacientas atsisako procedūros, slaugytoja informuoja gydytoją ir pažymi atsisakymą slaugos istorijoje;</p> <p>26. Bendrosios praktikos slaugytojas informuoja pacientą apie procedūros tikslą ir svarbą;</p> <p>27. Pacientui paaiškinama procedūros eiga, galimos nepageidaujamos reakcijos.</p>
<p>PASIRUOŠIMAS PROCEDŪRAI</p>	<p>28. Pasiteiraujama paciento ar jis yra valgęs/nevalgęs, ar vartoja vaistus, turinčius įtakos tyrimo rezultatams, gauta informacija pažymima kraujo tyrimų užsakymo formoje;</p> <p>29. Atliekama higieninė rankų antiseptika;</p> <p>30. Pasiruošiamos procedūrai atlikti reikalingos priemonės;</p> <p>31. Atliekama higieninė rankų antiseptika.</p>
<p>PROCEDŪROS ATLIKIMAS</p>	<p>32. Paciento ranka padedama tokioje pozicijoje, kad ji būtų pilnai ištiesta ir šiek tiek nuleista žemyn;</p> <p>33. Įvertinamos paciento venos, pasirenkama tinkamiausia dūriui vena. Nerekomenduojama ėminį imti iš:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. riešo venų; b. kateterizuotos galūnės; c. arterijos-venos šunto; d. hematomos ar patinusios vietos; e. rankos, kurioje yra kraujagyslių transplantantas; f. paretinės rankos ar rankos su limfodrenažo sutrikimais; <p>34. Užveržiama timpa apie 7,5 cm atstumu (maždaug atitinka rankos plaštakos plotį) aukščiau numatomos punkcijos vietos. Įspėjamas pacientas, kad nesuspaustų kumščio ir nekumščių rankos. Pastaba: Jeigu yra galimybė, rekomenduojama paimti veninį kraują nenaudojant varžčio. Rankos užveržimas turi įtakos tyrimų rezultatams;</p> <p>35. Atliekama higieninė rankų antiseptika, užsimaunamos nesterilios vienkartinės medicininės pirštinės;</p> <p>36. Dūrio vietos plotas tolygiai ir kruopščiai dezinfekuojamas preparatu, skirtu odos dezinfekcijai. Dezinfektantui leidžiama išdžiūti, išlaikant ekspozicijos laiką pagal gamintojo naudojimo rekomendacijas. Saugoti paciento akis nuo galimo dezinfektanto patekimo į jas. Po dezinfekcijos dūrio vietos pakartotinai nebepalpuoti;</p> <p>37. Į mėgintuvėlio laikiklį įsukta adata punktuojama vena ir vakuuminis mėgintuvėlis įstumiamas į laikiklį;</p> <p>38. Pradėjus krauju pildytis pirmam mėgintuvėliui (pasirodžius pirmam kraujo lašui mėgintuvėlyje) rekomenduojama atlaisvinti timpą. <u>Bendras timpos užveržimo laikas negali viršyti 1 minutės;</u></p> <p>39. Reikiamas kraujo kiekis prisipildo vakuumo pagalba iki žymos ant mėgintuvėlio;</p> <p>40. Ištraukus mėgintuvėlį iš laikiklio atsargiai vieną kartą pilnai apversti mėgintuvėlį ir pastatyti jį į tam skirtą stovą (neguldyti mėgintuvėlių). Pildyti sekanti mėgintuvėlį, pagal mėgintuvėlių eiliškumo tvarką</p>

	<p>atsižvelgiant į gydytojų paskyrimus ir tyrimų spektrą (mėgintuvėlių eiliškumo tvarka pateikta žemiau 1 priede.);</p> <p>41. Ištraukti adatą iš venos ir išmesti adatą į aštrių infekuotų atliekų konteinerį;</p> <p>42. Užklijuoti ir/ar sutvarstyti venos punkcijos vietą.</p>		
PROCEDŪROS UŽBAIGIMAS IR PACIENTO STEBĖJIMAS	<p>43. Informuoti pacientą, kad sutvarstyta punkcijos vietą laikyti prispaudęs 5 – 10 min. ir laikyti ištiestą ranką;</p> <p>44. Patarti pacientui pailsėti 5 min. ir nuimti tvarstį nuo venos punkcijos vietos, tik įsitikinus, kad nėra kraujavimo iš punkcijos vietos;</p> <p>45. Visus pripildytus kraujo ėminio mėgintuvėlius pakartotinai atsargiai pavartyti;</p> <p>46. Ant vakuuminio mėgintuvėlio gamintojo etiketės nurodyti paciento vardą, pavardę, skyrių, ligos istorijos numerį, kraujo paėmimo datą;</p> <p>47. Nusiimti pirštines ir jas išmesti į infekuotų atliekų talpą;</p> <p>48. Atliekama higieninė rankų antiseptika;</p> <p>49. Ėminiai transportuojami į laboratoriją tam skirtose transportavimo talpose.</p>		
DARBO VIETOS SUTVARKYMAS	<p>50. Užsimovus cheminėms medžiagoms atsparias pirštines, nuvalomas darbinis paviršius dezinfekcinėmis paviršių valymo priemonėmis, išlaikant ekspozicijos laiką;</p> <p>51. Sutvarkomos medicininės atliekos;</p> <p>52. Nusiimamos pirštines atliekama higieninė rankų antiseptika.</p>		
PROCEDŪROS DOKUMENTAVIMAS	<p>53. Ėminių užsakymo lapas.</p> <p>54. Ėminių surinkimo, pristatymo į laboratoriją registracijos žurnalas.</p>		
PRIEŽIŪRA IR SAUGOJIMAS	<p>55. Už protokolo nuostatų vykdymo kontrolę atsakingas skyriaus vyresnysis slaugytojas;</p> <p>56. Už protokolo nuostatų priežiūrą, atnaujinimą, keitimą ar pripažinimą negaliojančiu atsakingas Vyriausiasis slaugos administratorius. Protokolas peržiūrimas ne rečiau kaip kas 5 metus;</p> <p>57. Protokolo originalas saugomas Dokumentų valdymo ir komunikacijos skyriuje. Elektroninis variantas ligoninės elektroninėje talpykloje.</p>		
Parengė _____ (vardas ir pavardė)	Data: 2021-05-20	Suderinta: _____ (vardas ir pavardė)	Data: 2021-05-20

Slaugos proceso valdymo
tarnybos koordinatore
Julija Zalalienė

Vyriausiasis slaugos
administratorė
Dautariene

Ėminių ėmimo tvarka VŠĮ Respublikinėje Vilniaus universitetinėje ligoninėje.

ĖMINIŲ ĖMIMO TVARKA

Kraujo pasėliui

Mėgintuvėliai su natrio citratu

Mėgintuvėliai su krešėjimo aktyvatoriumi

SST™

Mėgintuvėliai su ličio heparinu ir PST™

Mėgintuvėliai su EDTA

Mėgintuvėliai su fluoridu/oksalatu

PASTABA: jeigu neimamas ėminys kraujo pasėliui, tada imamas tuščias mėgintuvėlis (be priedų arba su natrio citratu) į kurį nuleidžiamas kraujas, o antrasis imamas su natrio citratu, kuris ir bus tiriamas).